

FORMKLIPNING MED MASKINE

Juletræer skal være smalle, og alle producenter ved, at det kræver mange klip gennem et juletræs leveår. Flere vælger at få grundklipningen udført med maskine.

☰ KENNETH KLAUSEN

Grundklipping af juletræer er første formgivning af "skelettet" til det færdige salgsklare juletræ, og det kan gøres med flere forskellige redskaber: håndsaks, håndhæksaks,

motoriseret hæksaks og kegleklipper på en portaltraktor. Klippeteknikkerne sikrer en grundform, som passer til træets højde, og som ligner en spids kegle.

Formklipperen

Flere har købt en formklipper til deres portaltraktor, så de selv kan foretage den første grundklipping og spare en masse manuelle timer. Desuden undgås investering i fremmed arbejdskraft. Portaltraktoren har de i forvejen, og maskinen har tjent sig ind i løbet af få år.

Formklipping med maskine kan med fordel startes i oktober måned, mens føret stadig er passende tørt, og kan fortsætte til langt hen i april. Kun vejret og føret sætter begrænsninger. Ligeledes er formklipperen ligeglad med, om træerne er bundklippede først. Formen styres efter centrum af træet.

Det er vigtigt, at formklipperen er gyro-ophængt, så den selv positionerer sig lodret, så knivbjælken har en ens-

artet vinkel under klippingen. Desuden skal den kunne indstilles med tilstrækkelig afstand fra centrum, så der kan klippes med forskellig afstand fra træets centerlinje afhængig af træernes habitus.

Grundklippingen

Det er optimalt at foretage grundklippingen, når træerne har haft fire vækstsæsoner og allersenest efter femte. Højden til topknoppen bør være 70-100 cm.

Formklipperen skal have en vinkel på ca. 30° i forhold til lodret (træets centerlinje). Dette giver det bedste resultat ifølge flere erfarne brugere og tidligere afprøvninger.

Klipperen skal centreres ved placering af klipperens markørstang i linje med topskuddet. Herefter indstilles afstanden fra træets centerlinje manuelt med hydraulikstemplerne, således at den øverste grenkrans ikke klippes. Træets kegleform bestemmes ud fra denne grenkrans. Herved klippes årsskuddene i anden grenkrans på den bedste måde og den øvrige del af træet ligeså.

Formklipperen er normalt udstyret med en beskyttelseskærm, som placeres i højde med træernes øverste grenkrans, så klipperen ikke kan klippe i kransgrenene. Det gør det muligt at få klippet med lidt kortere afstand ►

Klipperen centreres, og bredden indstilles i forhold til den øverste grenkrans, og så klippes der rundt om træet.

Træ klippet lidt for langt fra centerlinjen. For stor afstand til stammen har medført, at der er skud i anden grenkrans, som ikke er blevet klippet. Det skal så gøres med håndsaks bagefter.

Træ klippet med lidt for kort afstand til stammen. Ikke helt præcis centrering har medført klipping af alle spidser i anden grenkrans, men også et par spidser i øverste. Det vil blive overvokset og skjult i træet på et senere tidspunkt.

Solgt juletræ efter en vækstsæson efter grundklipping med maskine.

til træets centerlinje og dermed få klippet mere af i anden grenkrans. Erfarne maskinførere har dog afmonteret denne afskærmning og styrer efter øverste grenkrans. På mindre træer, som har ekstra lange grene i øverste krans, gør det ikke så meget, at spidsen klippes af. Træerne vil overvokse dette i løbet af de kommende år.

Opfølgning

Det er nødvendigt at gå kulturen igennem med en håndsaks for at klippe de enkelte grene i anden og tredje grenkrans, som maskinen ikke fik klippet. Omfanget er afhængig af maskinføreren. Herefter skal øverste grenkrans skudbrækkes hvert år, og der skal klippes spidser af årsskud, som er kommet udenfor træernes kegleform. Erfarne maskinførere udfører spidsklipping af årsskud det følgende år med maskinen og kun i året efter grundklippingen. Dette kræver, at afstanden fra træets centerlinje er stor nok, så der ikke klippes for dybt ind. Husk: Træerne regenererer dårligt i de nedre dele, hvor knopperne er små og beskyttede!

Ofte skal der ikke klippes i de nederste grenkrans på et senere tidspunkt. Dette gør sig hyppigere gældende, når grundklippingen er foretaget med håndsaks, hvor det

Forstplant ApS · Ribevej 47 · 8723 Løsning · T 2014 1869 · T 2140 3021 · forstplant@forstplant.dk · www.forstplant.dk

FORSTPLANT

Stort udbud
Gode kvaliteter
Skarpe priser

Skudspids, som stritter udenfor keglen, klippes af i august på salgsklare træer eller inden udspring det følgende år.

som regel kun er grenenes hovedskud, som klippes af. Herefter tager sidekvistene hurtigt over, og disse skal så klippes til efter et par vækstsæsoner.

Det salgsklare juletræ

Det er oplevelsen hos producenter, der har flere års erfaring med grundklipping med maskine, at træerne ikke vokser sig brede i bunden igen. Men for at holde kegleformen, skal der løbende foretages en tilklipping af skudspidser i træernes midterste områder. Omfanget afhænger af afstandene mellem grenkransene. Jo kortere topskud, der "laves", des mere arbejde med håndsaksen midt på træet.

Desuden virker det som om, at maskinklippede træer kan nettes strammere og fylder lidt mindre på pallerne. Der er ikke lavet tilbundsgående undersøgelser af emnet, men nogle pakkefolk har oplevet dette. Men dette svinger også på grund af andre vækstforhold.

Trenden i juletræsproduktionen er meget slanke træer, som kræver meget klipping. Ikke alle kunder (handlende) er tilfredse med synlige klippear, men efterhånden vænner de sig til det. Især hvis de skal have meget slanke træer på 200 cm.

Tidsforbruget

Præstationen er 275-300 træer pr. time, og kan være op mod 400 træer afhængig af forholdene. Men hastværk er lastværk. Hvis det går for stærkt, går det ud over centreringen, og en fejlplacering giver "sidetunge" træer. Desuden bliver indstillingen af afstanden til centerlinjen, og dermed træets bredde påvirket i negativ retning, hvis man ikke tager sig tid nok.

Det er ikke en lavere omkostning pr. grundklippet træ, der taler for maskinel grundklipping, sammenlignet med

Solgt juletræ på 200 cm. Træet er grundklippet med maskine og har siden haft tre vækstsæsoner.

God jul
og godt
nytår

Dragone AZ 2

Tågesprøjter for juletræer

Tågesprøjter fra én af Europa's førende fabrikker i specialsprøjter:

Trailersprøjter fra 3.200 l - 5.500 l

Liftsprøjter fra 400 l - 1.200 l

Rækkevidde: Op til 60 m vandret og op til 35 m lodret

Pumpe med stor ydelse og tryk

Fås med drejbar flextud eller ståltud m.m. galvaniseret ramme

NYHED fra SKMAS,
gødningsspreader til
juletræer, spredde til
en eller begge sider, fås
som 1100L 1900L 2700L
Kan leveres med kran.

**Dragone Klippere
og Knusere ,et
stærkt produkt,
som bruges i
skoven og til
naturpleje,
Ring for
demo eller
tilbud.**

Ventura
grenknusere
og rodfræsere,
arbejdsdybde
0 til 30 cm.

Ring for yderligere information tlf. 74 75 12 05

Skærbæk Maskinforretning

v/Bent Sørensen · Aabenraaavej 17 · 6780 Skærbæk · Tlf. 74 75 12 05 · Fax 74 75 05 55

www.skmas.dk · info@skmas.dk

CVR-nr. 1573 7905 · Bank: Sydbank · Reg. 7971 konto nr. 2003910

Christian Jørgensen
udenfor førerhuset
af sin sortmalede
JUTEK-portaltraktor.

Christian Jørgensen, Ulstrup, har bidraget med informationer til artiklen, og billederne er fra hans produktion. Christian har 29 års erfaring i branchen, og driver CJ Juletræer med p.t. 44 ha. Samtidig driver han entreprenørforretning med GPS-maskinplantning, arbejde med portaltraktor, oparbejdning og pallettering af juletræer.

Christian bundklipper efter fire vækstsæsoner med 11 cm hoved, og efter yderligere 1-2 vækstår, bundklippes igen med 15 cm hoved, som er hævet 2-4 cm, så den ønskede stabhøjde på 20 cm opnås.

Grundklipping med maskine har Christian udført i fire-fem år. Og ja; han har også prøvet at klippe for store træer for dybt ind, så bunden ikke kunne følge med, og træerne blev tøndedeformede. Derfor klipper han senest efter fem vækstsæsoner med maskinen.

prisen for manuel grundklipping. Men som en ejer sagde: "Jeg kan ikke holde til at gå med saks hele dagen, og her kan jeg sidde ned til arbejdet". Men det kan godt være hårdt at være så koncentreret en lang dag for at ramme centrum af træet hver gang.

Det har i den senere tid vist sig at være sværere at skaffe tilstrækkeligt med rutineret arbejdskraft til manuel grundklipping. De dygtige folk skal derfor bruges til den opfølgende formklipping i de ældre årgange. Tillige stiger lønomkostningerne.

Fremtiden

Første skridt skal være en automatisering af processen, så formklipperen selv kan finde træets placering og komme i lod, hvorefter maskinføreren skal trykke på en given knap for at indstille bredden (afstanden til centerlinjen) i et forud programmeret computersystem. Samtidig skal portaltraktoren køre langsomt fremad, mens klippeaggregatet står stille, og formklipperen drejer rundt om træet og klipper. Niels Kjær Laursen, Vikærslund, har en sådan løsning, der kan det meste af dette. Når det bliver automatiseret, så kan der monteres to formklippere på portaltraktoren, og så bliver det billigere pr. træ. De maskinelle løsninger er fremtiden indenfor grundklipping. 📍